

Nicolai

16. årgang nr. 1 februar 2008

Fjernundervisning

**OM VISIONER OG
FORDELE VED
FJERNUNDERVISNING**

*Af undervisningsminister
Bertel Haarder*

**ORDET
"FREMMEDESPROG"
BLIVER I FREMTIDENS
SAMFUND
AFLØST AF ORDET
"SPROG"**

Af pæd. konsulent og underviser Karin Coles

FO-Aarhus.dk

Fordi netværk handler om mennesker

Udgives af

Frit Oplysningsforbunds
medlemsforening
Guldsmedgade 25,
Postbox 159
8100 Århus C.
Tlf.: 87 46 45 00
E-mail:
nicolai@fo-aarhus.dk

Ansvarshavende redaktør

Torben Dreier

Redaktion

Henrik Gram
Inge Madsen
Lone Jørgensen
Torben Dreier

Oplag

4600

Layout & tryk

Opsætning & layout:
Sputnik Reklame
tlf: 8676 1653.
Tryk: Zeuner Grafisk
Trykt på miljøpapir

Forsidefoto

Ingram

Nicolai

udkommer 4 gange om
året. Bladet postbesørges til
FO's kursusdeltagere samt
lægges frem på biblioteker
og offentlige kontorer.

AftenskoleKlubben

AftenskoleKlubbens formål
er at udbrede folkeoplysning
indenfor almene, økonomiske,
politiske, sociale og kulturelle
emner; samt at arbejde for de
idealer som De Forenede Nationer
står for, samt at sikre medlemmernes
indflydelse på FO's virke. Ved
tilmelding til et af FO's kurser
bliver man automatisk medlem af
FO's medlemsforening for 10 kr.,
som overføres fra tilmeldingsgebyret.

GAMLE DYDER OG NYE MULIGHEDER

Denne form for undervisning er rimelig anderledes end det folkeoplysningen ellers har været kendt for, nemlig dialog, samtale og ikke mindst samvær. Denne åbning i loven, kaldet fleksible tilrettelæggelsesformer, har FO-Århus taget til sig og vi er derfor i gang med at afprøve nye muligheder, hvor vi kombinerer de gamle dyder i folkeoplysningen med det moderne menneskes travle

hverdag. I dette nummer af Nicolai kan man læse om forskellige typer af fjernundervisning og i hvilke forskellige fag og sammenhænge samt for hvilke målgrupper, den har sine helt klare fordele, frem for den traditionelle aftenskole. For mange er det en stor fordel at kunne tilegne sig teoretisk viden og færdigheder derhjemme fra via computeren, lige præcist når man har tid og er

Fra 1. jan. 2007 har Folkeoplysningsloven givet mulighed for at gennemføre fjernundervisning

motiveret. Fjernundervisningen træder selvfølgelig ikke i stedet for den traditionelle aftenskole, men er et godt supplement i visse situationer. Vores udfordring bliver at få det bedste fra folkeoplysningen med i fjernundervisningen og bevare muligheden for at indarbejde stemningen, nærværet og den gode face-to-face-diskussion i et nyt set-up.

Søgeknap på www.fo-aarhus.dk

På FO-Århus' hjemmeside www.fo-aarhus.dk er der en søgeknap, hvor du kan søge på konkrete fag i aftenskolen, f.eks. japansk, tai chi, stenhugning, mavedans med mere. Når du markerer at søgningen skal foregå i kurser og foredrag, får du alle match frem i samtlige de aftenskoler vi har med på hjemmesiden (f.eks. Den rytmiske Aftenskole, Dansk Husflid, ES-sprog m.fl.). Søgeknappen kan også bruges til at finde frem til generelle oplysninger om os, f.eks. vores værdier, hvilke arrangementer vi har lavet om demokrati, hvem der sidder i bestyrelsen og lignende. Her skal man huske at afkrydse at søgningen skal foregå på hele websitet.

KONKURRENCEN

Svarkuponen sendes/afleveres til FO-Århus, Guldsmedgade 25, 8000 Århus C. Du kan også sende dit svar via email til nicolai@fo-aarhus.dk. Send din besvarelse senest 10. marts 2008.

Vi trækker lod om en billet til kaffesalon med Lone Dybkjær på Kvindemuseet den 27. april 2008 kl. 14.00.

1) Hvad hedder vores nuværende undervisningsminister?

Navn:

2) Hvad hedder delprojektet under Projekt TegnKom?

Adresse:

3) Hvad benytter solsorte cykelkurve til?

Svarene på konkurrencen i Nicolai nr. 4, 2007

1. Peter Thyssen
2. F.eks. Oles nye bil, Hjulene på bussen, Take a ride in my car etc.
3. Folkeoplysningens Hus

Vinder af sidste nummers konkurrence: Marianne Nørnøse, Århus C

OM VISIONER OG FORDELE VED

fjernundervisning

I dette nummer af Nicolai stiller vi skarpt på fjernundervisning, det vil sige undervisning, der giver mulighed for at arbejde og lære hvor som helst og når som helst via egen PC. Fjernundervisningen er således ikke baseret på et fast fysisk klasselokale eller fysisk tilstedeværelse af lærer og elev. Vi indleder dette tema med en artikel af undervisningsminister Bertel Haarder her på denne side.

Videreuddannelse er vejen frem

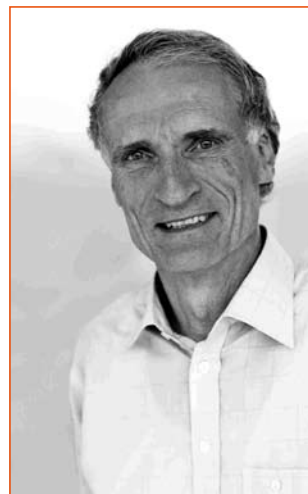
Hvert år forsvinder omkring 260.000 arbejdspladser ud af Danmark. Det er de lette – og ikke mest spændende – job, der forsvinder. Heldigvis opstår der et tilsvarende antal nye arbejdspladser, men de kræver flere kvalifikationer end dem, der forsvandt. For at Danmark skal kunne klare globaliseringens udfordringer, kræver det, at flere videreuddanner sig. Derfor vil mange voksne, der er kommet i vej på arbejdsmarkedet, opleve, at de på et eller andet tidspunkt får behov for ny viden for at få opfrisning og udbygget deres eksisterende kvalifikationer. Og der er mange muligheder for at lære nyt – for eksempel gennem offentligt betalte efteruddannelses tilbud, tilbud i folkeoplysningsregi eller tilbud fra private uddannelsesudbydere. Mange af uddannelses tilbuddene gennemføres som fjernundervisning. Det giver en række fordele. Undervisningen kan gennemføres på tidspunkter, der passer ind deltagerens program: om morgenen inden arbejdstid, i frokostpausen, på vej hjem i toget, eller når børnene er lagt i seng. Deltageren vælger selv det sted, hvor undervisningen skal gennemføres, for eksempel på arbejdspladsen, i hjemmet

eller på biblioteket. Og deltageren kan ugeneret gennemføre undervisningen i eget tempo.

Kvalificeret fjernundervisning

Den teknologiske udvikling betyder, at der fremover kommer bedre fjernundervisnings tilbud. På markedet findes en række it-værktøjer, som gør det enkelt og billigt at producere fjernundervisningsmateriale, ligesom mange deltagere gennem internettet kan modtage fjernundervisningsmateriale og kommunikere med underviseren på arbejdspladsen, i hjemmet eller for eksempel på biblioteket. Fjernundervisningen skal være kvalificeret. Et worddokument eller en mail er for eksempel ikke i sig selv et fjernundervisningsmateriale. Det gode fjernundervisningsmateriale forudsætter, at der foretages en vurdering af, hvordan et uddannelsesmål kan nås med fjernundervisning, inden materialet bliver udarbejdet. Fjernundervisning er heller ikke det samme som lærerfri undervisning. Tværtimod bør kompetente lærere medvirke ved forberedelsen af fjernundervisningsmateriale, og deltagerne i fjernundervisningen bør motiveres, vejledes og bedømmes af "fjernunderviserne".

**Af
undervisningsminister
Bertel Haarder**

Undervisning når det passer dig

I Undervisningsministeriet er vi ved at undersøge, hvordan fjernundervisning kan være et tilbud – blandt andre tilbud – til voksne med manglende basale færdigheder i dansk og regning. Vi har ladet os inspirere af England og af programmet LearnDirect. Her kan voksne melde sig direkte til et fjernundervisningsforløb, som hjælper dem til at forbedre deres basale færdigheder. I England har målgruppen især været motiveret af, at undervisningen kan foregå i en periode, på steder og i et tempo, der passer netop dem.

Ordet "fremmedsprog" bliver i fremtidens samfund afløst af ordet "sprog"

Af
pæd. konsulent og underviser
Karin Coles

Det bliver naturligt at anvende andre sprog end modersmålet i den daglige samtale.

Om ES SPROG

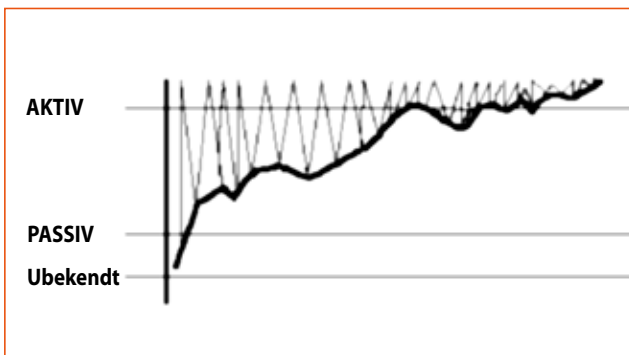
ES sprog udbyder sprogtræning både som nær- og fjernundervisning. Hos ES sprog er undervisningsmaterialet, herunder de nye elektroniske læringsprodukter (E-learning – se faktaboks på modsatte side), udviklet i eget hus med udgangspunkt i kursisternes behov. Foreløbig tilbydes der sprogundervisning via disse nye produkter indenfor engelsk og tysk. Undervisningskvaliteten for den enkelte kursist sikres gennem en undervisningsjournal. Der hvor kursisten slap sidst, tages tråden op, når han/hun møder næste gang.

ES-metoden

Kursisterne grupperedes efter forkundskaber. På det enkelte hold kan læreren således have 3-4 grupper. Mens læreren arbejder med den ene gruppe i klassen, træner holdets øvrige deltagere i sproglaboratoriet. Her arbejder kursisterne 100% individuelt med et træningsprogram, der er relevant for den enkelte. Efter laboratoriearbejdet og gruppearbejde efter-

behandler læreren det trænedes stofområde i klassen i samtaleform. Således deltager kursisten i optimalt omfang aktivt i hele undervisningsforløbet. ES semesterplan spænder over 10 trin, fra begyndertrin over samtaletrin og konversationstrin til højt forhandlingsplan. Den pædagogiske struktur og tankerne bag ES Sprog er, at passive færdigheder udvikles under introduktion af nyt stof, hvorefter man bevæger sig trinvis mod at forstå eller genkende det præsenterede stof. De aktive færdigheder etableres, når kursisten træner det nye stof, hvorefter man spontant kan anvende det aktuelle stof. Det er nu en aktiv færdighed.

Der skal dog almindeligvis 30-50 kvalitetsgentagelser til, fordelt over et tidsrum på 3-6 uger, for at man kan påregne, at et trænet stofområde forbliver aktivt ud over en periode på 6-12 måneder. Netop denne træningsindsats er E-læring med til at sikre. Læring af sprog er netop en proces med 2 hovedelementer, der begge er lige vigtige: dels indlæring, dels træning. Læringsprocessen løber over følgende stadier: Først giver indlæringen indblik og den videre træning fører til indsigt, kundskab, færdighed, rutine og endelig refleks. Sprogundervisning uden en reel træningsmulighed er ineffektiv, hvis man ønsker at lære

Fotos: Peter Møller

REFLEKS
RUTINE
FÆRDIGHED
KUNDSKAB
INDSIGT
INDBLIK

at tale sproget. Det er meget begrænset, hvad man i klasseundervisningen lærer af at lytte til andre.

Aktiv og nærværende fjernundervisning

Sproglæring gennem multimedia-produkter garanterer en høj kvalitet i indlæringen. Kursisten har begge hænder og alle sanser dybt begravet i processen. Det giver resultat. Kursisten kan læse, lytte, indtale, lytte til egen indtaling og korrigerer. Fordelen er, at kursisten hjemme kan gå til og fra øvelserne, som tiden tillader det. Man får en mere regelmæssig træning og kan inden for licensens løbetid gentage øvelsesprogrammet så mange

gange, man ønsker. ES sprogs træningsprogrammer varierer fra tekster og øvelser til stimulering af såvel mundtlig som skriftlig sprogtræning.

Læs mere på www.es-sprog.dk

Om fodboldtræning (og sprog):

”Også de nemme ting skal man blive ved med at træne – igen og igen. Ellers bliver de ikke vedligeholdt. Det er vigtigt at gøre, mens man lærer nye færdigheder.

Citat af Michael Laudrup (TV udsendelse i efteråret 1999).

Hvad er ”E-learning”?

E-learning eller elektronisk læring er en effektiv uddannelsesmetode, der passer til et stigende her-og-nu-behov. Man tilegner sig ny viden, når behovet opstår – på et tidspunkt, hvor man selv er motiveret for at lære. Denne læringsform er således meget fleksibel. E-læring dækker over to centrale begreber. Det elektroniske står for, at elektronikken på en eller anden måde indgår i læringsfasen. Elektronikken kan bestå af formidling af fagstof gennem video, cd-rom, Internet, Intranet og kan være kombineret med kommunikation gennem elektroniske konferencesystemer, e-mail, fax eller telefon. Kommunikationen foregår dog oftest i såkaldte ”asynkrone” konferencesystemer, hvilket vil sige, at den lærende og underviseren ikke er koblet på systemet på samme tid. Det andet centrale begreb er læring. Læringen står for vidensforøgelse hos modtageren. Den lærende er sat i centrum, og det centrale er denne persons behov for at kunne øge sin viden. Formidlingen af viden er i et vist omfang individualiseret, og undervisningen er blevet til vejledning og konsulentbistand. (Kilde: http://www.jak.dk/forening/z3-01_E-laering.htm).

I 2005 overtog FO-Århus ES-Sprog og i 2007 lød startskuddet til brugen af multimedia i forbindelse med sprogundervisning primært som fjernundervisning i samarbejde med LOF-Alssund, LOF Øresund og FOCUS Ålborg. Læs mere på www.multimedia.dk

KOMMUNIKATIONSEKSPERIMENTARIET

Af Ingelise Isak, Projekt TegnKom

Kommunikations-eksperimentariet er et projekt, der er tilrettelagt for hørehæmmede og døvblevne i den erhvervsaktive alder, der har ønske og behov for at forbedre deres kommunikation med omverdenen både i hverdagen og i arbejdslivet.

Der er tale om hørehæmmede og døvblevne, som ikke længe har tilstrækkeligt udbytte af høreapparater og andre høretekniske hjælpemidler, men som har brug for at få visualiseret eller billedliggjort det talte ord ved hjælp af såkaldt tegnstøttet kommunikation (TSK). Tegnstøttet kommunikation er en anden måde at udtrykke og forstå sit danske modersmål på.

Det bærende element er det danske sprogs grammatik, som 'gøres synligt' eller visualiseres ved hjælp af bl.a. tegn, mundaf-læsning, mimik og kropssprog.

Fjernundervisning i Tegnstøttet Kommunikation:

I projektet arbejdes der med fjernundervisning via videotelefon. Fjernundervisningen indeholder blandt andet tegnstøttet kommunikation, vejledning, træning i at kommunikere med andre. Undervisningen er individuel tilrettelagt og der tages udgangspunkt i hver enkelt deltagers niveau. I praksis foregår fjernundervisningen ved, at underviser har en videotelefon i undervisningsstudiet i Århus eller hjemme privat. Hver enkelt deltager har også en videotelefon hjemme privat og kan i princippet sidde hjemme i stuen og modtage undervis-

ning. I undervisningsforløbet indgår også kommunikations-træning deltagerne imellem. Underviser planlægger TSK øvelser, som deltagerne gennem videotelefonen skal træne med hinanden. Undervisningsmaterialet er p.t. baseret på henholdsvis skriftligt materiale som udsendes til deltagerne, samt "live" tegnmateriale. Det digitaliserede undervisningsmateriale er tilgængeligt for deltagerne på projektets hjemmeside. Projektet vil i 2008 bl.a. arbejde målrettet med yderligere digitalisering af undervisningsmaterialet. På projektets hjemmeside www.tegnkom.dk kan du se flere oplysninger om fjernundervisning i Tegnstøttet Kommunikation, bl.a. videoklip om, hvorledes undervisningen foregår i praksis. Undervisningen udføres i samarbejde med FO-Århus.

TEGNKOM

Tegnkom under Arbejds-markedscenter Nord i Århus arbejder med kommunikation for døve tegnsprogsbrugere, hørehæmmede og døvblevne. Projektet arbejder med fjerntolkning og fjernundervisning via videotelefon.

Projekt Tegnkom har den 7. december 2007, af Arbejds-markedsstyrelsen under Beskæftigelsesministeriet, fået tilsagn om finansiel støtte til at fortsætte implementeringen af de positive resultater opnået i 2005-2007.

Æbleopskrift

Æblesmoothie

3 (grønne) æbler
3 dl. æblejuice
3 dl. letmælksyoghurt
Evt. lidt flormelis

Pynt: yoghurt og kokosmel
Æblerne skæres i tern og blendes sammen med juice og yoghurt. Smages til med flormelis. Fordeles i glas og pyntes.

SJOVE HISTORIER OM BYENS DYR

Af grøn guide Sussie Pagh

Rede i cykelkurv

Foto: Inge Madsen

Måge-tagrede

Foto: Sussie Pagh

Projekt StenbroNatur, som sætter fokus på oplevelser med byens dyreliv, har nu været i gang i knap et år. Projektet er kommet i stand ved et samarbejde mellem FO-Århus, Naturhistorisk Museum og Århus kommune.

I løbet af 2007 har der været afholdt ture rundt om i Århus, hvor der er blevet fortalt om bydyrene bl.a. mus og ugler i Risskov, om flagermus i Botanisk have, om kirkegårdens- og havnens fugle m.m. Turene har været godt besøgt, flere gange over 100 deltagere. For mange byboere, som ikke har bil har bynatur-turene været en oplagt mulighed for naturoplevelser indenfor rækkevidde. Der har desuden været en ivrig mail-korrespondance mellem

mig og byboere ikke bare fra Århus, men fra hele landet omkring bydyr. Mange har villet have svar på spørgsmål, om de dyr de havde i haven eller havde set i byen. Desuden har der været rigtig mange sjove henvendelser, hvor folk har fortalt om deres oplevelser med byens dyr. F.eks. fortæller en kvinde, at hun en dag, hvor hun sad og ventede på en parkeringsplads lagde mærke til, en krage der indsamlede ihjelkørte insekter, som var klistret fast på bilernes nummerplader. Hun var benøvet over, at kragen åbenbart vidste, at det kun var på bilernes frontnummerplader, der var gevinst. Når kragen havde tjekket forsiden af en række biler, vandrede den hen til forsiden af den næste række af biler og fortsatte sin indsamling. Flere har set solsorte benytte cykelkurve, som en moderne form for redestativ og en bybo fra Århus fortæller om sine gåture i Botanisk have,

hvor hun både ser fiskehejre, harer og ræve. Der har især været mange historier om ræve og måger i Århus. Dels fordi der har været særlig fokus på disse dyr, men sandsynligvis også fordi, det er store dyr, som med deres adfærd på nogen, kan virke både skræmmende og irriterende, men også fordi mange mennesker syntes, det er spændende og fascinerende, at have disse dyr på tæt hold. En medarbejder fra en stor lagerplads i Århus fortæller f.eks., at en rævemor med to hvalpe ofte blev set på lagerpladsen sammen med en lagerpladsarbejder. Rævene så ud til lige at tjekke, hvad han lavede, men ellers fortsatte både manden og rævene hver deres gøremål. I sommerens løb har der været flere henvendelser om ræve, som havde bosat sig under villaer eller under kolonihavehuse i Århus. Nogle af stederne har man måtte fjerne rævene pga.

lugtgener, men i både Åbyhøj og i Højbjerg er der i sommeren 2007 opfostret et kuld hvalpe hvert sted under huse i villahaver. Mågerne, som i medierne, var blevet udråbt til sommerens byplage nr. et, viste sig, at have mange uofficielle beundrere og tilhængere. Mange Århusianere fulgte med i mågernes liv, og syntes det var fascinerende at følge med i, hvordan mågerne byggede rede og opfostrede deres unger på hustagene. Hvis du har lyst til, at læse de mange historier om byens dyr, så klik ind på: <http://www.naturhistoriskmuseum.dk/stenbronatur/default.htm> og se under "Historier". Jeg modtager også gerne flere historier fra dig om byens dyr på mail: sussie@nathist.dk **Udstillingen Byens Vilde Væsner, som er lavet i forbindelse med projekt StenbroNatur, er at finde i Rådhushallen fra den 11.-22. februar 2008.**

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

Fordi netværk handler om mennesker

HUSK! GENERALFORSAMLING

i FO-Århus' aftenskoleklub mandag den 25. februar 2008 kl. 16.00 i Folkeoplysningens Hus, Vester Allé 8, i Café Nicolai.

Generalforsamlingen indledes i år af lektor i samfundsfag og historie, fotograf og foredragsholder Finn Christensen, der holder foredraget: "Afghanistan – efter Taliban": Efter flere ophold i Afghanistan under Taliban-styret var foredragsholderen igen i Afghanistan i efteråret 2006. Det nye foredrag giver derfor et billede af, hvordan udviklingen har været efter Talibans fald. Trods mange problemer er der også mange fremskridt - især i den vestlige del af landet. Foredragsholderen bringer os tæt ind på almindelige menneskers liv og dagligdag. Og via fremtrædende politikere, militærfolk og religiøse ledere også nært ind på de politiske og sikkerhedsmæssige forhold. Foredraget kommer bag om nyhederne. Der er gratis adgang, men dørene lukkes når brandmyndighederne ikke tillader flere

i lokalet. Forhåndstilmelding hos FO-Århus på www.fo-aarhus.dk eller på 87 46 45 50 (hold nr. 08-16410) eller medbring nedenstående tilmeldingsblanket. På generalforsamlingen er man stemmeberettiget, hvis man har været tilmeldt mindst ét arrangement eller kursus hos FO-Århus indenfor de seneste 5 år. Generalforsamlingen afholdes efter foredraget ud fra følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Forslag til kurser, foredrag og aktiviteter til FO-Århus' kursusprogram.
3. Valg af 1 repræsentant til FO-Århus' bestyrelse, der sidder i et år ad gangen.
4. Eventuelt.

Tilmeldingskupon til selve generalforsamlingen. Medbring denne kupon såfremt du ønsker at stemme på generalforsamlingen:

Navn _____

Adresse _____

Fødselsdato _____

Jeg bekræfter med min underskrift, at jeg har været tilmeldt mindst ét af FO-Århus' arrangementer indenfor de sidste 5 år.

Underskrift _____

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

Guldsmedgade 25 • 8100 Århus C • Tlf.: 8746 4500 • www.fo-aarhus.dk

DANMARK

PP

MAGASINPOST B

ID-nummer
46 683

Afsender:

Frit Oplysningsforbund

Guldsmedgade 25

Postbox 159

8100 Århus C